

قوانین بانک‌ها برای افتتاح حساب در ایرانصفحه 1: شرایط کلی و مدارک مورد نیاز برای افتتاح حساب بانکی در ایران

مقدمه: بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران به عنوان نهاد ناظر و تنظیم‌کننده اصلی در نظام بانکی کشور، مسئول تدوین و ابلاغ قوانین و مقررات مربوط به افتتاح انواع حساب‌های بانکی است. این قوانین با هدف ایجاد شفافیت، امنیت و تسهیل دسترسی به خدمات بانکی برای تمامی اشخاص حقیقی و حقوقی در کشور وضع شده‌اند. آگاهی از این مقررات برای هر فرد یا سازمانی که قصد افتتاح حساب بانکی در ایران را دارد، امری ضروری است تا فرآیند افتتاح حساب به سهولت و در چارچوب قانونی انجام پذیرد. این گزارش به بررسی جامع شرایط کلی، مدارک مورد نیاز برای اشخاص حقیقی و حقوقی، قوانین مربوط به احراز هویت، حداقل موجودی، افتتاح حساب آنلاین، مسئولیت‌های مشتریان پس از افتتاح حساب و همچنین مقررات مربوط به بستن حساب بانکی می‌پردازد.

شرایط کلی افتتاح حساب بانکی:

اهلیت قانونی و سن:

بر اساس قوانین مدنی ایران، هر شخص برای انجام امور مالی از جمله افتتاح حساب بانکی باید دارای اهلیت قانونی باشد، به این معنی که باید بالغ، عاقل و رشید باشد. سن بلوغ قانونی در ایران 18 سال تمام شمسی است. 1 با این حال، مقررات خاصی برای افتتاح حساب توسط افراد زیر 18 سال نیز وجود دارد. اطفالی که به سن 12 سال تمام رسیده‌اند، می‌توانند به نام خود حساب قرض‌الحسنه پس‌انداز افتتاح نمایند و حق استفاده از موجودی این حساب پس از رسیدن به سن 15 سال تمام خواهد بود. 2 همچنین، افراد کمتر از 15 سال که حکم رشد از دادگاه صالحه دریافت کرده باشند، می‌توانند منحصراً به نام خود حساب قرض‌الحسنه پس‌انداز افتتاح و از موجودی آن برداشت نمایند. 2 افراد با میانگین سنی 12 تا 18 سال نیز می‌توانند شخصاً و بدون نیاز به حکم رشد، حساب قرض‌الحسنه افتتاح کنند، اما برداشت از این حساب مشمول شرایط و ضوابط خاصی است. 2 افراد زیر 18 سال که دارای حکم رشد باشند، می‌توانند شخصاً برای افتتاح حساب بانکی خود اقدام کنند و امکان برداشت از این حساب‌ها نیز توسط خود فرد و با ارائه حکم رشد میسر است. 2 در مقابل، افتتاح حساب جاری نیازمند آن است که شخص متقاضی 18 سال تمام داشته باشد. 1 این تمایز در شرایط سنی نشان می‌دهد که نوع حساب و سطح دسترسی به آن با توجه به سن و اهلیت قانونی افراد تعیین می‌شود.

منع قانونی:

افرادی که دارای سوابق منفی در سیستم بانکی کشور باشند، ممکن است در افتتاح حساب با محدودیت‌هایی مواجه شوند. به طور خاص، افتتاح حساب آنلاین برای اشخاصی که دارای چک برگشتی رفع سوء اثر نشده یا بدهی بانکی معوق هستند، معمولاً امکان‌پذیر نیست. 4 علاوه بر این، برای افتتاح حساب جاری، نداشتن هرگونه منع قانونی برای متقاضی الزامی است. 1 سابقه چک برگشتی یا بدهی غیرجاری نیز می‌تواند از جمله موانع افتتاح حساب جاری برای اشخاص حقیقی به شمار رود. 5 این مقررات به منظور حفظ سلامت نظام بانکی و کاهش ریسک‌های مرتبط با مشتریان دارای سوابق مالی نامناسب وضع شده‌اند.

تکمیل فرم‌های مربوطه:

در تمامی بانک‌های ایران، یکی از مراحل اساسی افتتاح حساب، تکمیل فرم‌های مربوطه است. این فرم‌ها معمولاً شامل فرم مشخصات مشتریان و فرم درخواست افتتاح حساب می‌شوند. 2 متقاضیان باید این فرم‌ها را با دقت و

صداقت کامل پر کرده و امضا نمایند. اطلاعات وارد شده در این فرم‌ها مبنای تشکیل پرونده مشتری در بانک و ارائه خدمات آتی خواهد بود.

مدارک مورد نیاز برای افتتاح حساب بانکی اشخاص حقیقی:

مدارک شناسایی:

برای افتتاح حساب بانکی، اشخاص حقیقی معمولاً باید اصل و کپی مدارک شناسایی معتبر خود را ارائه دهند. این مدارک شامل شناسنامه (کپی از تمام صفحات) و کارت ملی هوشمند (اصل و کپی پشت و رو) یا رسید ثبت‌نام کارت ملی هوشمند می‌شود. 2 همچنین، ارائه شماره ملی و کد پستی متقاضی نیز الزامی است. 6 اتباع خارجی که قصد افتتاح حساب در بانک‌های ایران را دارند، برای افتتاح حساب جاری باید اصل گذرنامه و پروانه اقامت دائم به همراه فتوکپی آن‌ها را ارائه دهند. برای افتتاح حساب قرض‌الحسنه پس‌انداز و سپرده سرمایه‌گذاری، علاوه بر گذرنامه و فتوکپی آن، ارائه پروانه اقامت موقت نیز قابل قبول خواهد بود. 13

مدارک مربوط به محل سکونت:

برخی از بانک‌ها علاوه بر مدارک شناسایی، ممکن است مدارکی را نیز برای تأیید محل سکونت متقاضی درخواست کنند. این مدارک می‌تواند شامل کپی سند منزل یا قولنامه یا اجاره‌نامه دارای کد رهگیری به همراه اصل آن، یا قبوض آب، برق و گاز باشد. 4 در صورتی که متقاضی تأییدیه پستی از اداره پست نداشته باشد، ارائه یکی از این مدارک معمولاً ضروری است.

مدارک شغلی (در صورت نیاز):

برای افتتاح برخی از انواع حساب‌ها، به ویژه حساب جاری، ممکن است ارائه مدارک شغلی معتبر نیز الزامی باشد. این مدارک می‌تواند شامل جواز کسب، کارت بازرگانی، پروانه دائم پزشکی، پروانه وکالت، گواهی اشتغال به کار از اشخاص حقیقی یا مجوز نوع فعالیت (پروانه کار، پروانه بهره‌برداری و غیره برای کارکنان دولت) باشد. 5

سایر مدارک:

در موارد خاص، ممکن است بانک مدارک دیگری نیز از متقاضی درخواست کند. به عنوان مثال، در صورتی که متقاضی فاقد سواد خواندن و نوشتن باشد، ارائه دو قطعه عکس ممکن است الزامی باشد. 2 همچنین، تکمیل نمونه‌ها و برگ مقررات و شرایط عمومی حساب مربوطه و امضای آن نیز در همه موارد ضروری است. 6 برای افتتاح حساب جاری، ممکن است ارائه معرفی‌نامه از طرف یک معرف معتبر و مورد اعتماد بانک (حداقل یک نفر از مشتریان شناخته شده یا اشخاص مورد اعتماد بانک یا معرفی‌نامه از یکی از مؤسسات اعتباری دارای مجوز از بانک مرکزی) نیز مورد نیاز باشد. 14 برای افتتاح حساب توسط افراد زیر 18 سال، علاوه بر مدارک شناسایی صاحب حساب، ارائه اصل و کپی شناسنامه و کارت ملی ولی یا قیم قانونی و تکمیل فرم‌های مربوطه توسط ایشان نیز الزامی است. در برخی موارد، گواهی اشتغال ولی یا قیم قانونی نیز ممکن است درخواست شود. 8

جدول: خلاصه مدارک اصلی مورد نیاز برای افتتاح حساب اشخاص حقیقی

نوع حساب مدارک اصلی مورد نیاز پس انداز اصل و کپی شناسنامه (تمام صفحات)، اصل و کپی کارت ملی هوشمند (پشت و رو) یا رسید ثبت نام، تکمیل فرم افتتاح حساب، (در صورت نیاز: دو قطعه عکس، مدارک ولی/قیم قانونی) جاری اصل و کپی شناسنامه (تمام صفحات)، اصل و کپی کارت ملی هوشمند (پشت و رو) یا رسید ثبت نام، مدارک شغلی معتبر (جواز کسب، گواهی اشتغال و غیره)، مدارک مربوط به محل سکونت (سند/اجاره نامه/قبض)، تکمیل فرم افتتاح حساب، معرف معتبر (احتمالاً) آنلاین تصویر شناسنامه، تصویر کارت ملی هوشمند (پشت و رو) یا رسید ثبت نام، عکس سلفی واضح، اطلاعات تماس (شماره تلفن همراه به نام متقاضی)، آدرس دقیق محل سکونت و کد پستی، تصویر امضا روی کاغذ سفید، (احتمالاً) بارگذاری ویدیو یا فایل صوتی برای احراز هویت

مدارک مورد نیاز برای افتتاح حساب بانکی اشخاص حقوقی:

مدارک ثبتی شرکت:

اشخاص حقوقی برای افتتاح حساب بانکی نیازمند ارائه مدارک ثبتی شرکت هستند. این مدارک شامل اصل و کپی مدارک ثبتی و قانونی و هویتی شرکت اعم از اساسنامه، شرکت نامه (در صورت وجود)، تقاضانامه، آگهی تاسیس شرکت در روزنامه رسمی کشور به همراه اظهارنامه تسلیم شده به اداره ثبت شرکت ها و آخرین آگهی های رسمی منتشر شده در روزنامه رسمی کشور شامل نام و مشخصات اعضای هیئت مدیره و دارندگان حق امضاء شرکت، حدود اختیارات هیئت مدیره و مصوبه هیئت مدیره مبنی بر افتتاح حساب به نام شرکت می شود. 1 در صورت لزوم، ارائه مجوز بانک مرکزی نیز ممکن است مورد نیاز باشد. 7 برای شرکت های غیرسهامی، ارائه یک نسخه فتوکپی یا رونوشت گواهی شده از شرکت نامه که به ثبت رسیده باشد، ضروری است. 19

مدارک هویتی صاحبان امضای مجاز:

علاوه بر مدارک ثبتی، ارائه اصل و کپی شناسنامه و کارت ملی اعضای هیئت مدیره، مدیر عامل شرکت و سایر افراد دارای حق امضای مجاز و استعلام از سامانه احراز هویت ثبت احوال به انضمام آدرس محل سکونت، فعالیت و کد پستی ایشان الزامی است. 2 همچنین، ارائه مدارک اثبات کننده سمت و حدود اختیارات هر شخص در شرکت نیز مورد نیاز است. 7

سایر مدارک:

ارائه درخواست افتتاح حساب بانکی با امضای صاحبان امضای مجاز شرکت، ارائه آخرین صورت جلسه مجمع عمومی شرکت متضمن نام اعضای هیئت مدیره و شیوه برداشت از حساب به همراه ترجمه رسمی (در صورت لزوم)، ارائه چند قطعه عکس از تصویر صاحبان امضای مجاز شرکت، تکمیل فرم های افتتاح حساب بانکی و ارائه تعهد مبنی بر اطلاع رسانی فوری تغییرات اساسنامه، شرکت نامه، سمت و اختیارات اعضا، نشانی اقامتگاه شرکت، اطلاعات صاحبان حق امضای شرکت و تسلیم آخرین نسخه اطلاعات و اسناد و مدارک لازم از دیگر مدارک مورد نیاز برای افتتاح حساب اشخاص حقوقی است. 7 برای افتتاح حساب جاری، ممکن است معرفی توسط حداقل یکی از مشتریان که نزد بانک یا سیستم بانکی حساب جاری داشته باشد، الزامی باشد. همچنین، حق افتتاح حساب جاری باید در اساسنامه شرکت پیش بینی شده باشد. 1 در برخی موارد، مصوبه هیات مدیره مبنی بر افتتاح حساب به نام شرکت و معرفی صاحبان امضای مجاز نیز مورد نیاز است. 19

جدول: خلاصه مدارک اصلی مورد نیاز برای افتتاح حساب اشخاص حقوقی

نوع حسابمدارک اصلی مورد نیاز پس انداز تکمیل فرم‌ها، اصل و کپی شناسنامه و کارت ملی صاحبان امضا، اساسنامه، آگهی تاسیس، اظهارنامه/شرکت‌نامه، تقاضانامه شرکتجاریمورد فوق + درخواست افتتاح حساب، آخرین صورت‌جلسه مجمع عمومی، معرفی‌نامه (احتمالاً)، مجوز بانک مرکزی (در صورت لزوم)، تعهدنامه اطلاع‌رسانی تغییرات، مدارک مدیران و مهر شرکت، پیش‌بینی حق افتتاح حساب جاری در اساسنامه، مصوبه هیات مدیره مبنی بر افتتاح حساب و معرفی صاحبان امضای مجاز آنلاینبستگی به بانک دارد اما احتمالاً شامل تصاویر مدارک ثبتی (اساسنامه، آگهی تاسیس، شرکت‌نامه) و هویتی صاحبان امضا (شناسنامه، کارت ملی) و تکمیل فرم‌های آنلاین می‌شودصفحه 2: قوانین و مقررات مربوط به احراز هویت، حداقل موجودی و افتتاح حساب آنلاین

قوانین مربوط به احراز هویت مشتری در بانک‌ها (KYC): هدف اصلی از اجرای رویه‌های احراز هویت مشتری (KYC) در بانک‌ها، جلوگیری از فعالیت‌های غیرقانونی مانند کلاهبرداری، پول‌شویی و تأمین مالی تروریسم است. 21 این فرآیند به بانک‌ها کمک می‌کند تا هویت مشتریان خود را به طور دقیق شناسایی و تأیید کنند. فرآیند KYC معمولاً شامل چند مرحله اساسی است: جمع‌آوری اطلاعات مشتری، تأیید هویت مشتری و نظارت مداوم بر تراکنش‌های مالی مشتری در طول دوره ارتباط با بانک. 21 مقررات KYC همچنین شامل سیاست‌های پذیرش مشتری، شیوه‌های شناسایی مشتری، پیگیری و نظارت بر تراکنش‌ها و مدیریت ریسک‌های مرتبط با مشتریان است. 22 بانک‌ها برای احراز هویت مشتریان خود از روش‌های مختلفی استفاده می‌کنند. این روش‌ها می‌تواند شامل احراز هویت حضوری در شعبه با ارائه مدارک شناسایی معتبر، احراز هویت دیجیتال از طریق وبسایت یا اپلیکیشن بانک و احراز هویت بیومتریک با استفاده از ویژگی‌های زیستی افراد باشد. 21 با پیشرفت فناوری، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران نیز دستورالعمل‌های اجرایی را برای احراز هویت الکترونیکی (غیرحضوری) ابلاغ کرده است تا فرآیند افتتاح حساب و دریافت خدمات بانکی برای مشتریان تسهیل شود. 26 بانک مرکزی به منظور اطمینان از اجرای صحیح این مقررات، بخشنامه‌های متعددی را در خصوص دریافت اطلاعات هویتی مشتریان مانند کد ملی، کد پستی و شماره سریال شناسنامه برای افتتاح حساب صادر کرده است و بر لزوم استعلام اطلاعات هویتی از سازمان ثبت احوال کشور تأکید دارد. 28 هدف از این تأکید، جلوگیری از ارائه مدارک جعلی و اطمینان از صحت اطلاعات مشتریان است.

مقررات مربوط به حداقل موجودی برای افتتاح حساب: تعیین حداقل موجودی برای افتتاح حساب بانکی در ایران بر عهده هر یک از بانک‌ها گذاشته شده است و این مبلغ می‌تواند بسته به نوع حساب و سیاست‌های داخلی بانک متفاوت باشد. 34 به طور کلی، برخی از بانک‌ها برای افتتاح حساب اشخاص حقوقی، حداقل مبلغی را به عنوان شرط اولیه واریز تعیین می‌کنند. 7 برای سپرده‌های سرمایه‌گذاری کوتاه‌مدت، بانک‌ها معمولاً حداقل موجودی را مشخص می‌کنند و در صورتی که مانده حساب در طول ماه از این مبلغ کمتر شود، ممکن است سودی به آن تعلق نگیرد. 1 در مورد حساب‌های ارزی، حداقل مبلغ مورد نیاز برای افتتاح حساب معمولاً به ارز مورد نظر (مانند یورو) تعیین می‌شود و می‌تواند به مراتب بیشتر از حداقل موجودی حساب‌های ریالی باشد. به عنوان مثال، حداقل مبلغ برای افتتاح حساب قرض‌الحسنه پس‌انداز ارزی ممکن است 100 یورو یا معادل آن به سایر ارزها باشد و برای حساب جاری ارزی این مبلغ می‌تواند به 10,000 یورو یا معادل آن برسد. 35 در مورد حساب‌های ریالی، حداقل موجودی برای افتتاح حساب

سپرده قرض الحسنه پس انداز در بانک توسعه تعاون 500,000 ریال و برای سپرده کوتاه مدت 100,000 ریال است. 10 در بانک پاسارگاد، حداقل مبلغ برای افتتاح سپرده قرض الحسنه پس انداز 50,000 ریال و برای سپرده کوتاه مدت 500,000 ریال تعیین شده است. 37 در بانک کارآفرین، حداقل مبلغ سپرده برای افتتاح حساب قرض الحسنه ویژه 10,000,000 ریال است. 38 بر اساس اطلاعات موجود، حداقل مبلغ برای افتتاح حساب اینترنتی در بانک مهر ایران 500,000 ریال است. 39 به طور کلی، حداقل موجودی برای افتتاح حساب قرض الحسنه پس انداز در بانک های مختلف ایران معمولاً بین 5,000 تا 50,000 تومان متغیر است، هرچند در برخی موارد استثنائاتی نیز وجود دارد. 10 لازم به ذکر است که بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران ممکن است به صورت سالیانه حداقل موجودی لازم برای برخی از انواع حساب ها را تعیین و به بانک ها ابلاغ کند. 10

قوانین مربوط به افتتاح حساب آنلاین در بانک ها: در سال های اخیر، بسیاری از بانک های ایران امکان افتتاح حساب بانکی به صورت آنلاین و غیرحضوری را از طریق وبسایت یا اپلیکیشن موبایل خود فراهم کرده اند. 4 بانک هایی مانند آینده، بلوبانک، بانکینو، پارسیان، تجارت، قرض الحسنه رسالت، قرض الحسنه مهر ایران، گردشگری، پاسارگاد و دی از جمله بانک هایی هستند که این خدمت را ارائه می دهند. در مقابل، برخی بانک ها مانند رفاه و صادرات هنوز امکان افتتاح حساب غیرحضوری را فراهم نکرده اند. 11 مراحل افتتاح حساب آنلاین معمولاً شامل داندود و نصب اپلیکیشن بانک مورد نظر، وارد کردن اطلاعات هویتی و تماس، بارگذاری تصاویر مدارک شناسایی (مانند کارت ملی و شناسنامه)، گرفتن عکس سلفی و در برخی موارد ضبط ویدیو برای احراز هویت، ثبت امضای دیجیتال و انتخاب نوع حساب است. 11 به عنوان مثال، در بانکینو، فرآیند ثبت نام شامل وارد کردن کد ملی، تاریخ تولد و شماره همراه، تأیید اطلاعات فردی و تعیین کلمه عبور است. پس از ثبت نام، کاربر وارد مرحله افتتاح حساب می شود که شامل مطالعه و امضای قوانین و مقررات، تکمیل اطلاعات فردی (مانند نام انگلیسی و شغل) و ثبت نشانی دقیق محل سکونت و کد پستی است. 4 در بانک پاسارگاد (از طریق اپلیکیشن و پیاد)، مراحل شامل وارد کردن شماره موبایل، اطلاعات کارت ملی هوشمند و ارسال ویدیویی از چهره برای احراز هویت است. 45 مدارک مورد نیاز برای افتتاح حساب آنلاین معمولاً شامل کارت ملی هوشمند یا رسید آن، شناسنامه، عکس سلفی، اطلاعات تماس و آدرس، تصویر امضا و در برخی موارد ویدیو یا فایل صوتی برای احراز هویت است. 4 افتتاح حساب بانکی به شیوه آنلاین و غیرحضوری معمولاً بدون هزینه است. 11 بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران نیز به منظور توسعه خدمات الکترونیکی و تسهیل ارائه خدمات بانکی به مردم، دستورالعمل هایی را در خصوص حدود و چگونگی ارائه غیرحضوری خدمات پایه، از جمله افتتاح انواع حساب های بانکی ریالی (غیر از حساب سپرده قرض الحسنه جاری)، به بانک ها و مؤسسات اعتباری غیربانکی ابلاغ کرده است. این دستورالعمل ها شامل الزامات فنی مربوط به احراز هویت الکترونیکی و نحوه اعمال رویه های شناسایی غیرحضوری است. 26

جدول: مقایسه اجمالی شرایط و مدارک افتتاح حساب آنلاین در چند بانک مختلف

نام بانک مراحل اصلی مورد نیاز هزینه افتتاح نیاز به مراجعه حضوری (برای کارت و غیره) بانک پارسیان (تاپ) ورود به اپ، انتخاب افتتاح حساب غیرحضوری، وارد کردن کد ملی، تکمیل مشخصات فردی و آدرس، بارگذاری تصویر امضا، تصویر کارت ملی، ویدیو کوتاه کارت ملی هوشمند/رسید، شناسنامه، اطلاع از نشانی و کد پستی، تصویر امضای گانخیر، ارسال کارت به آدرس بانک رسالت ورود و عضویت در سامانه، شروع فرآیند ثبت نام، تعیین نوع کارت ملی، پذیرش قوانین، وارد کردن شماره تلفن، ثبت اطلاعات هویتی و آدرس، بارگذاری مدارک،

ضبط و بارگذاری فیلم سلفی، ثبت امضاسیمکارت به نام افتتاح‌کننده، تصویر پشت و رو کارت ملی هوشمند/رسید، شماره سریال پشت کارت ملی، آدرس محل سکونت و کار، فیلم سلفی، نمونه امضا احتمالاً رایگانخیر، ارسال کارت به آدرسبانکینونصب اپ، وارد کردن کد ملی و شماره همراه، وارد کردن کد فعال‌سازی، انتخاب افتتاح حساب، وارد کردن اطلاعات هویتی، ثبت آدرس و کد پستی، انتخاب نوع حساب، بارگذاری عکس سلفی و تصویر کارت ملی/شناسنامه، ضبط ویدیو، ثبت امضای الکترونیکنصب اپلیکیشن، سیمکارت به نام متقاضی، کارت ملی، نشانی و کد پستی، تصویر امضارایگانخیر، ارسال کارت به آدرسصفحه 3: مسئولیت های مشتری و قوانین مربوط به بستن حساب بانکی

مسئولیت های مشتری پس از افتتاح حساب بانکی:پس از افتتاح حساب بانکی، مشتریان در قبال حساب خود مسئولیت‌هایی دارند که رعایت آن‌ها برای حفظ امنیت حساب و بهره‌مندی از خدمات بانکی به نحو مطلوب ضروری است. یکی از مهمترین مسئولیت‌ها، به‌روزرسانی اطلاعات شخصی و تماس با بانک است. صاحبان حساب موظفند به محض تغییر مشخصات هویتی، ثبتی یا آدرس محل اقامت خود، بانک را از طریق مراجعه حضوری یا از طریق امکانات آنلاین بانک (در صورت وجود) مطلع نمایند. 30 همچنین، حفظ امنیت اطلاعات حساب بانکی از جمله شماره کارت، رمز عبور و سایر اطلاعات محرمانه بر عهده مشتری است و نباید این اطلاعات را در اختیار افراد غیرمجاز قرار دهند. 50 آگاهی از قوانین و مقررات مربوط به استفاده از حساب بانکی، به ویژه در زمینه صدور چک (برای حساب‌های جاری) و انجام تراکنش‌ها، از دیگر مسئولیت‌های مشتریان است. مشتریان باید از شرایط اعطای دسته‌چک، وظایف بانک در تشخیص اصالت چک، نحوه پرداخت وجه چک از سایر حساب‌ها در صورت عدم کفایت موجودی حساب جاری، شرایط عدم پرداخت وجه چک و همچنین شرایط مسدود شدن و بسته شدن حساب خود آگاه باشند. 30 در صورتی که مشتری اقدام به بستن حساب جاری خود نماید، مسئولیت ناشی از وجود چک‌های در گردش که قبل از بسته شدن حساب صادر شده‌اند، همچنان بر عهده او خواهد بود. 30

قوانین مربوط به بستن حساب بانکی:مشتریان می‌توانند در صورت تمایل به بستن حساب بانکی خود اقدام کنند. برای این منظور، معمولاً باید با مراجعه به شعبه بانک مربوطه و ارائه مدارک شناسایی معتبر (شناسنامه و کارت ملی) و تکمیل فرم درخواست بستن حساب، نسبت به این کار اقدام نمایند. 52 در صورتی که حساب مورد نظر، حساب جاری باشد، مشتری باید تمامی برگه‌های چک مصرف نشده را نیز به شعبه بانک مسترد نماید. 30 علاوه بر درخواست مشتری، حساب بانکی ممکن است به دستور مراجع قانونی نیز بسته شود. این مراجع می‌توانند شامل مراجع قضایی (دادگاه و دادسرا)، پلیس فتا، اداره ثبت اسناد و املاک و حتی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران باشند. دلایل بستن حساب توسط این مراجع می‌تواند شامل دستور توقیف حساب به دلیل بدهی، صدور چک برگشتی رفع سوء اثر نشده، ضمانت وام، فعالیت‌های مشکوک مالی یا عدم رعایت قوانین و مقررات بانکی باشد. 53 بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران نیز دستورالعمل‌هایی را در خصوص انسداد وجوه حساب‌های بانکی متعلق به صادرکنندگان چک برگشتی و نحوه رفع انسداد از این وجوه ابلاغ کرده است. 60 در برخی موارد، بانک مرکزی می‌تواند مستقیماً دستور مسدود کردن حساب‌های جاری را صادر کند. 30 رفع مسدودی یا توقیف حساب بانکی که به دستور مراجع قانونی انجام شده باشد، معمولاً نیازمند دستور رفع توقیف از همان مرجع است. با این حال، در برخی موارد خاص مانند رفع سوء اثر از چک برگشتی پس از گذشت مدت قانونی یا رفع علت مسدودی ناشی از مقررات داخلی بانک، ممکن است رفع مسدودی بدون نیاز به دستور قضایی انجام شود. 54

نتیجه گیری: افتتاح حساب بانکی در ایران مستلزم رعایت شرایط و ارائه مدارک مشخصی است که بسته به نوع حساب (پس انداز، جاری، آنلین، ارزی) و وضعیت متقاضی (شخص حقیقی یا حقوقی) متفاوت است. آگاهی از قوانین و مقررات بانک مرکزی و بانک مورد نظر قبل از اقدام به افتتاح حساب، از اهمیت بسزایی برخوردار است. مشتریان پس از افتتاح حساب نیز مسئولیت هایی در قبال حساب خود دارند که شامل به روز رسانی اطلاعات، حفظ امنیت حساب و رعایت قوانین بانکی می شود. در نهایت، بستن حساب بانکی نیز فرآیندی مشخص دارد که می تواند به درخواست مشتری یا به دستور مراجع قانونی انجام شود. با توجه به توسعه خدمات آنلین، افتتاح حساب غیر حضوری به یک گزینه رایج و برای بسیاری از افراد تبدیل شده است، اما همچنان رعایت کلیه مقررات و ارائه مدارک مورد نیاز در این روش نیز الزامی است.